Revista Română de Asistență Socială Militară
Romanian Journal of Military Social Work (RJMSW)
Revue roumaine d'assistance sociale militaire (RRASM)
ISSN: 3120-2179
Vol. 1, Nr. 3, iulie - septembrie 2026
https://rrasm.ro/ redactie@rrasm.ro

Filmul și documentarul militar ca instrumente de analiză în asistența socială militară

Experiența traumei, reziliența și reintegrarea militarilor și veteranilor

Adriana Simona Doca
Economist, asistent social
Masterand în Asistență Socială Militară
Universitatea de Vest din Timișoara
Facultatea de Sociologie și Asistență Socială, România
ORCID: 0009-0003-8467-5899
E-mail: docasimona@yahoo.com

Rezumat

Profesia militară reprezintă un domeniu caracterizat prin responsabilitate ridicată, disciplină organizațională, apartenență instituțională și expunere la situații cu potențial traumatic. Participarea militarilor la misiuni în afara teritoriului național, confruntarea cu situații de risc și revenirea în mediul familial și comunitar generează o serie de provocări individuale și sociale care necesită intervenții specializate. Asistența socială militară are rolul de a identifica, evalua și sprijini consecințele sociale ale experienței militare asupra personalului, veteranilor și familiilor acestora. În acest context, filmul și documentarul militar pot constitui instrumente complementare de analiză, cercetare și formare profesională. Articolul analizează modul în care producțiile cinematografice cu tematică militară reflectă aspecte precum trauma de război, stresul posttraumatic, pierderea camarazilor, transformarea identității profesionale, relația militar–familie și procesul de reintegrare socială. Prin metoda analizei tematice calitative sunt examinate documentare și filme reprezentative pentru experiența militară contemporană, evidențiindu-se relevanța acestora pentru practica asistenței sociale militare. Rezultatele indică faptul că utilizarea responsabilă a materialelor cinematografice poate

Revista Română de Asistență Socială Militară
Romanian Journal of Military Social Work (RJMSW)
Revue roumaine d'assistance sociale militaire (RRASM)
ISSN: 3120-2179
Vol. 1, Nr. 3, iulie - septembrie 2026
https://rrasm.ro/ redactie@rrasm.ro

contribui la dezvoltarea empatiei profesionale, la o mai bună înțelegere a beneficiarului și la îmbunătățirea intervențiilor destinate militarilor și veteranilor.
Cuvinte-cheie: asistență socială militară, familie militară, film documentar, militar, reintegrare socială, reziliență, traumă, veteran.

Abstract

Military service represents a field characterized by high responsibility, organizational discipline, institutional belonging, and exposure to potentially traumatic situations. Participation in international missions, exposure to operational risks, and transition back to family and community environments create individual and social challenges requiring specialized interventions. Military social work aims to identify, assess, and address the social consequences of military experiences affecting service members, veterans, and their families. Within this framework, military films and documentaries can represent complementary instruments for analysis, research, and professional training. This article examines how military cinematic productions reflect issues such as combat trauma, post-traumatic stress, loss of comrades, transformation of professional identity, military-family relationships, and social reintegration. Through qualitative thematic analysis, representative films and documentaries are explored in order to highlight their relevance for military social work practice. The findings suggest that responsible use of cinematic materials may contribute to professional empathy, improved understanding of beneficiaries, and more effective interventions for military personnel and veterans.
Keywords: documentary film, military family, military personnel, military social work, resilience, social reintegration, trauma, veterans.

Revista Română de Asistență Socială Militară
Romanian Journal of Military Social Work (RJMSW)
Revue roumaine d'assistance sociale militaire (RRASM)
ISSN: 3120-2179
Vol. 1, Nr. 3, iulie - septembrie 2026
https://rrasm.ro/ redactie@rrasm.ro

1. Introducere

Instituția militară ocupă un loc particular în structura societății, deoarece presupune asumarea unor responsabilități care depășesc cadrul unei ocupații obișnuite. Militarul nu îndeplinește doar o funcție profesională, ci devine parte a unei organizații bazate pe valori precum disciplina, loialitatea, solidaritatea și disponibilitatea permanentă pentru îndeplinirea misiunii.

Această specificitate determină existența unor experiențe profesionale distincte, dintre care unele pot avea un impact semnificativ asupra persoanei. Participarea la misiuni externe, contactul cu situații de risc, pierderea colegilor și expunerea la evenimente traumatizante pot influența modul în care militarul se raportează la sine, la familie și la societate.

Revenirea dintr-un teatru de operații nu reprezintă doar o schimbare geografică, ci un proces complex de tranziție. Militarul trebuie să se readapteze la mediul familial, la comunitate și la rolurile sociale anterioare. În anumite situații, această tranziție poate fi însoțită de dificultăți emoționale, relaționale sau sociale.

Din perspectiva asistenței sociale militare, aceste aspecte necesită o abordare multidimensională. Militarul trebuie evaluat nu doar prin prisma statutului profesional, ci ca persoană integrată într-un sistem de relații familiale și comunitare.

În ultimele decenii, filmul și documentarul militar au devenit mijloace importante prin care societatea poate înțelege experiența celor care participă la conflicte și misiuni internaționale. Spre deosebire de descrierile strict instituționale, producțiile cinematografice aduc în prim-plan dimensiunea umană a serviciului militar.

2. Asistența socială militară – abordare teoretică

2.1. Specificul intervenției sociale în mediul militar

Asistența socială militară reprezintă un domeniu specializat care combină principiile generale ale asistenței sociale cu particularitățile organizației militare. Intervenția specialistului urmărește menținerea echilibrului între cerințele profesionale ale militarului și nevoile sale personale și familiale.

Revista Română de Asistență Socială Militară
Romanian Journal of Military Social Work (RJMSW)
Revue roumaine d'assistance sociale militaire (RRASM)
ISSN: 3120-2179
Vol. 1, Nr. 3, iulie - septembrie 2026
https://rrasm.ro/ redactie@rrasm.ro

Principalele direcții de intervenție includ:

- evaluarea situației sociale a militarului;
- identificarea factorilor de risc individuali și familiali;
- sprijinirea adaptării după misiuni;
- facilitarea accesului la servicii;
- consilierea și orientarea familiei;
- susținerea procesului de reintegrare socială. (Glicken, 2011)

O caracteristică importantă a acestui domeniu este faptul că militarul poate manifesta dificultăți în exprimarea vulnerabilităților personale, deoarece cultura organizațională militară valorizează rezistența, autocontrolul și capacitatea de a face față situațiilor dificile. Profesia militară se diferențiază de cea civilă printr-un grad ridicat de responsabilitate, disciplină organizațională strictă și o puternică apartenență instituțională, fiind în același timp marcată de o expunere constantă la situații cu potențial traumatic

2.2. Trauma militară și consecințele sociale

Trauma asociată experienței de luptă trebuie analizată într-un context larg, care include dimensiuni psihologice, sociale și familiale. Pe lângă trauma fizică, o altă formă de suferință psihosocială profundă analizată în literatura de specialitate o reprezintă vătămarea morală sau „moral injury", așa numitele răni invizibile (Litz & Kerig, 2019).

Shay (1994) evidențiază faptul că experiența războiului poate afecta relația individului cu propriile valori, cu grupul de apartenență și cu societatea.

Unele consecințe sociale ale experiențelor traumatizante pot include:

- retragerea din relațiile sociale;
- dificultăți de comunicare în familie;
- modificarea percepției asupra propriei persoane;
- probleme de adaptare după revenirea din misiune;
- dificultăți în tranziția către viața civilă.

În acest context, rolul asistentului social militar este de a identifica aceste modificări și de a contribui la construirea unor mecanisme eficiente de sprijin.

Revista Română de Asistență Socială Militară
Romanian Journal of Military Social Work (RJMSW)
Revue roumaine d'assistance sociale militaire (RRASM)
ISSN: 3120-2179
Vol. 1, Nr. 3, iulie - septembrie 2026
https://rrasm.ro/ redactie@rrasm.ro

3. Filmul și documentarul ca instrumente de analiză socială

Imaginea cinematografică reprezintă o formă de comunicare capabilă să surprindă experiențe umane complexe. În domeniul social, filmul poate fi utilizat nu doar ca produs cultural, ci și ca instrument educațional și de cercetare.

Pentru asistența socială militară, avantajul principal al documentarului constă în apropierea de experiența directă a militarului. Interviurile, imaginile din mediul operațional și relatările personale permit observarea unor aspecte care nu pot fi surprinse întotdeauna prin metode cantitative.

Utilizarea filmului în formarea profesioniștilor poate contribui la:

- dezvoltarea empatiei;
- înțelegerea perspectivei beneficiarului;
- analiza situațiilor de criză;
- identificarea factorilor de vulnerabilitate;
- dezvoltarea gândirii reflexive.

Totuși, materialul cinematografic trebuie analizat critic, deoarece orice producție reprezintă o interpretare a realității, influențată de perspectiva autorului, contextul cultural și scopul realizării sale.

4. Metodologia cercetării

Prezenta analiză utilizează o metodologie de tip calitativ, bazată pe analiza tematică a conținutului audiovizual, aplicată unor producții cinematografice și documentare cu relevanță pentru mediul militar și asistență socială militară.

În cadrul cercetării a fost selectat un corpus de patru producții reprezentative:

1. Documentarul ***Restrepo*** (2010), în vederea analizei camaraderiei și a dinamicii de grup în teatrul de operații;
2. Documentarul ***Wartorn: 1861-2010*** (Alpert & Goosenberg Kent, 2010), pentru examinarea „rănilor invizibile", dar și a evoluției istorice a traumei de război;
3. Documentarul ***The Wounded Platoon*** (Edge, 2010), prin care s-a urmărit identificarea provocărilor asociate revenirii în mediul civil;

Revista Română de Asistență Socială Militară
Romanian Journal of Military Social Work (RJMSW)
Revue roumaine d'assistance sociale militaire (RRASM)
ISSN: 3120-2179
Vol. 1, Nr. 3, iulie - septembrie 2026
https://rrasm.ro/ redactie@rrasm.ro

4. Lungmetrajul artistic ***American Sniper*** (Eastwood, 2014) (2014), pentru ilustrarea rupturii identitare și a coroziunii dinamicii familiale.

Selecția materialelor a avut în vedere următoarele criterii:

- relevanța pentru experiența militară;
- prezentarea consecințelor sociale ale conflictului;
- abordarea perioadei de după revenirea din misiune;
- utilitatea pedagogică și analitică pentru formarea și practica asistenței sociale militare.

Temele urmărite în analiza producțiilor au fost:

- experiența traumatică (vizibilă și invizibilă);
- relația militarului cu sistemul familial;
- rolul coeziunii și al camaraderiei;
- transformarea identității profesionale și personale;
- provocările reintegrării sociale;
- necesitatea intervenției specializate.

Deși nu face parte din corpusul principal de producții supuse analizei tematice detaliate în cadrul acestei cercetări, lungmetrajul realizat de Bigelow (2008) (The Hurt Locker) este important de amintit ca o resursă cinematografică complementară de referință, capabilă să ilustreze tensiunea extremă și presiunea psihologică a misiunilor de geniu și de deminare.

PARTEA II – Analiză aplicată, implicații pentru practica profesională și concluzii

5. Analiza unor producții cinematografice relevante pentru experiența militară

5.1. „**Restrepo**" – camaraderia militară și experiența colectivă a luptei

Documentarul *Restrepo* reprezintă una dintre producțiile relevante pentru înțelegerea dimensiunii umane a conflictului armat. Materialul urmărește experiența unei unități militare

Revista Română de Asistență Socială Militară
Romanian Journal of Military Social Work (RJMSW)
Revue roumaine d'assistance sociale militaire (RRASM)
ISSN: 3120-2179
Vol. 1, Nr. 3, iulie - septembrie 2026
https://rrasm.ro/ redactie@rrasm.ro

americane dislocate în Afganistan și surprinde relațiile dintre militari într-un mediu caracterizat de incertitudine, risc și presiune psihologică.

Un element central al documentarului îl reprezintă camaraderia militară. În condiții operaționale, grupul devine o sursă fundamentală de sprijin emoțional și social. Relațiile dintre militari contribuie la menținerea coeziunii, la gestionarea stresului și la consolidarea sentimentului de apartenență.

Din perspectiva asistenței sociale militare, această dimensiune este esențială deoarece evidențiază faptul că adaptarea militarului nu depinde exclusiv de resursele individuale, ci și de existența unei rețele sociale de sprijin.

După revenirea în mediul civil, pierderea acestui cadru de solidaritate poate genera dificultăți de adaptare. Militarul poate resimți diferența dintre intensitatea relațiilor dezvoltate în mediul operațional și relațiile sociale obișnuite din comunitate.

Pentru asistentul social militar, această situație subliniază importanța sprijinirii procesului de tranziție și identificării unor noi forme de integrare socială.

5.2. „Wartorn: 1861–2010" – trauma invizibilă și memoria războiului

Documentarul *Wartorn: 1861–2010* analizează modul în care efectele psihologice ale războiului au fost înțelese de-a lungul timpului.

Una dintre ideile fundamentale ale producției este aceea că războiul produce efecte care nu se limitează la perioada conflictului. Unele consecințe apar după revenirea militarului în mediul familial și social.

Conceptul de „rană invizibilă" este relevant pentru asistența socială militară deoarece atrage atenția asupra problemelor care nu sunt întotdeauna observabile imediat:

- dificultăți de relaționare;
- modificări ale comportamentului;
- izolare socială;
- sentiment de pierdere;
- dificultăți de adaptare.

În acest context, tulburarea de stres postraumatic reprezintă una dintre cele mai severe „răni invizibile" din mediul militar, ale cărei efecte depășesc planul clinic strict, afectând

Revista Română de Asistență Socială Militară
Romanian Journal of Military Social Work (RJMSW)
Revue roumaine d'assistance sociale militaire (RRASM)
ISSN: 3120-2179
Vol. 1, Nr. 3, iulie - septembrie 2026
https://rrasm.ro/ redactie@rrasm.ro

profund integrarea socială, viața profesională și relațiile de familie ale veteranilor (Sava, Sava și Bârzan, 2026).

Această perspectivă susține necesitatea unei intervenții pe termen lung, bazată pe evaluare periodică și monitorizarea situației sociale a militarului.

5.3. „The Wounded Platoon" – revenirea acasă și provocările veteranului

Documentarul *The Wounded Platoon* prezintă experiențele unor militari reveniți din Irak și dificultățile întâmpinate după întoarcerea în mediul civil.

Producția evidențiază faptul că finalizarea unei misiuni nu înseamnă automat finalizarea procesului de adaptare. Militarul poate continua să fie influențat de experiențele trăite în timpul participării la conflict.

Temele principale abordate sunt:

- dificultatea reconectării cu familia;
- schimbarea comportamentală;
- sentimentul de neînțelegere;
- necesitatea sprijinului specializat.

Dificultățile întâmpinate de militari în momentul părăsirii zonei de conflict și adaptarea la viața de familie sunt analizate pe larg de Hoge (2010), care arată că tranziția de la luptă la mediul civil cere ghidaj specializat.

Pentru practica asistenței sociale militare, acest exemplu evidențiază importanța intervenției interdisciplinare și a existenței unor servicii integrate pentru militari și veterani.

5.4. „American Sniper" – identitatea militară după revenirea din misiune

Filmul *American Sniper* oferă o perspectivă cinematografică asupra dificultății separării dintre identitatea militară și viața civilă.

Personajul principal ilustrează conflictul dintre rolul de militar și rolul familial. Experiența operațională continuă să influențeze modul în care individul se raportează la familie și societate.

Din perspectivă socială, filmul permite analiza unor teme precum:

- dificultatea tranziției;
- responsabilitatea percepută față de camarazi;

Revista Română de Asistență Socială Militară
Romanian Journal of Military Social Work (RJMSW)
Revue roumaine d'assistance sociale militaire (RRASM)
ISSN: 3120-2179
Vol. 1, Nr. 3, iulie - septembrie 2026
https://rrasm.ro/ redactie@rrasm.ro

- relația dintre serviciul militar și viața personală;
- impactul experiențelor extreme asupra familiei.

6. Experiența militarilor români în teatrele de operații

Participarea României la misiuni internaționale sub egida Organizației Națiunilor Unite, NATO sau Uniunii Europene a reprezentat o etapă importantă în evoluția instituției militare românești.

Militarii români au participat la misiuni în Balcanii de Vest, Afganistan, Irak și în alte zone de interes strategic, contribuind la operații de menținere a păcii, stabilizare și securitate internațională.

În ceea ce privește menținerea capacității operaționale, rapoartele oficiale subliniază că sănătatea psihologică și reziliența personalului sunt priorități strategice majore la nivel aliat (NATO, 2019).

Din perspectiva asistenței sociale militare, experiența operațională trebuie analizată prin prisma efectelor asupra:

- militarului;
- familiei;
- comunității;
- procesului de reintegrare.

Militarul revenit dintr-o misiune poate trece printr-un proces de readaptare în care trebuie să reconcilieze experiența acumulată în zona de operații cu cerințele vieții cotidiene.

Doca (2026) evidențiază faptul că reintegrarea post-militară și tranziția către viața civilă nu se realizează spontan, ci presupun un parcurs complex de valorificare a rezilienței psihosociale și a rețelelor de sprijin comunitar pentru a contracara riscul de izolare a veteranilor.

7. Familia militarului – element central al procesului de reintegrare

Familia reprezintă una dintre cele mai importante resurse de sprijin pentru militar. Participarea militarilor la misiuni externe generează o serie de provocări colaterale asupra mediului familial,

Revista Română de Asistență Socială Militară
Romanian Journal of Military Social Work (RJMSW)
Revue roumaine d'assistance sociale militaire (RRASM)
ISSN: 3120-2179
Vol. 1, Nr. 3, iulie - septembrie 2026
https://rrasm.ro/ redactie@rrasm.ro

necesitând intervenții specializate centrate nu doar pe individ, ci pe întregul sistem de relații de acasă (Honcu, 2026).

În același timp, familia poate fi afectată indirect de experiența militară prin:

- perioade lungi de separare;
- modificarea responsabilităților;
- stresul asociat riscului profesional;
- dificultățile de comunicare după revenire.

Reintegrarea eficientă presupune implicarea familiei în procesul de sprijin. Asistentul social militar poate avea rolul de mediator și facilitator al comunicării între militar și membrii familiei.

O abordare centrată exclusiv pe individ poate ignora faptul că militarul face parte dintr-un sistem relațional. De aceea, intervenția trebuie să includă familia și mediul social apropiat.

8. Rolul filmului în formarea asistenților sociali militari

Utilizarea filmelor și documentarelor în procesul de pregătire profesională poate constitui o metodă eficientă de dezvoltare a competențelor.

Materialele cinematografice permit analiza unor situații complexe și facilitează discuții despre:

- etica intervenției;
- vulnerabilitate;
- reziliență;
- comunicare profesională;
- relația specialist–beneficiar.

În cadrul formării, filmul poate fi utilizat împreună cu studii de caz, literatura de specialitate și experiența practică.

Scopul nu este înlocuirea metodelor profesionale, ci completarea acestora printr-o perspectivă experiențială.

9. Direcții de dezvoltare pentru asistența socială militară

Revista Română de Asistență Socială Militară
Romanian Journal of Military Social Work (RJMSW)
Revue roumaine d'assistance sociale militaire (RRASM)
ISSN: 3120-2179
Vol. 1, Nr. 3, iulie - septembrie 2026
https://rrasm.ro/ redactie@rrasm.ro

Analiza experiențelor prezentate evidențiază câteva direcții importante pentru dezvoltarea domeniului, de la colaborarea integrată până la prevenție și reconversie profesională:

9.1. Consolidarea intervenției interdisciplinare

Abordarea cazurilor complexe din mediul militar nu poate fi realizată printr-o singură specialitate, ci presupune o colaborare instituțională. Problemele specifice militarilor și veteranilor necesită colaborarea strânsă între:

- asistenți sociali, responsabili de evaluarea mediului relațional și a resurselor comunitare;
- psihologi, care intervin îm gestionarea traumelor și a tulburărilor de stres posttraumatic;
- medici, pentru tratatarea rănilor fizice și a comorbidităților medicale;
- structuri militare, care pot asigura continuitatea legăturii instituționale și sprijinul logistic sau organizațional;
- preoți militari si capelani, care pot juca un rol catalizator în oferirea asistenței spirituale, a consilierii morale, gestionând suferințele existențiale si traumele profunde de război (inclusiv în situații de doliu sau pierdere a camarazilor);
- organizații ale veteranilor, prin oferirea unui cadru de solidaritate și înțelegere bazat pe experiența comună de luptă;
- servicii comunitare, pentru facilitatea reintegrării efective în mediul civil de viață.

9.2. Dezvoltarea programelor preventive

Intervenția eficientă nu trebuie să se limiteze doar la gestionarea crizelor acute, ci trebuie să înceapă înaintea declanșării acestora. Astfel, implementarea unor mecanisme de evaluare periodică coroborate cu programe de educație pentru sănătatea socială poate contribui semnificativ la identificarea timpurie a vulnerabilităților, precum și la reducerea riscurilor de marginalizare sau cronicizare a traumelor.

9.3. Sprijinirea veteranilor în tranziția profesională

Revista Română de Asistență Socială Militară
Romanian Journal of Military Social Work (RJMSW)
Revue roumaine d'assistance sociale militaire (RRASM)
ISSN: 3120-2179
Vol. 1, Nr. 3, iulie - septembrie 2026
https://rrasm.ro/ redactie@rrasm.ro

Trecerea de la viața militară la viața civilă reprezinta un punct de inflexiune major, caracterizat adesea de dificultăți de adaptare identitară și profesională. Această etapă trebuie susținută prin programe structurate de orientare, integrare pe piața muncii și valorificare a competențelor dobândite în viața militară.

10. Discuții

Analiza filmelor și documentarelor cu tematică militară evidențiază faptul că experiența serviciului militar trebuie înțeleasă într-o perspectivă complexă, care depășește dimensiunea strict operațională. Militarii nu sunt doar participanți la misiuni sau membri ai unei organizații profesionale, ci persoane integrate într-un sistem de relații familiale, sociale și comunitare.

Rezultatele analizei susțin ideea că principalele provocări asociate experienței militare apar, în multe situații, în perioada de după încheierea misiunii. Revenirea acasă presupune un proces de adaptare în care militarul trebuie să își reconstruiască echilibrul între identitatea profesională dobândită în mediul militar și rolurile sociale anterioare.

Un aspect important evidențiat de producțiile analizate este diferența dintre vizibilitatea riscurilor fizice și caracterul mai puțin evident al efectelor sociale și emoționale ale participării la conflict. Rănile fizice sunt ușor de identificat și tratat, în timp ce dificultățile legate de traumă, pierdere, schimbarea comportamentală sau dificultățile familiale pot rămâne ascunse perioade îndelungate.

Din perspectiva asistenței sociale militare, această observație subliniază necesitatea dezvoltării unor modele de intervenție orientate spre prevenție și identificare timpurie. Sprijinul acordat militarului nu trebuie limitat la situațiile de criză, ci trebuie să includă evaluare socială periodică, monitorizarea adaptării după misiuni și consolidarea factorilor de protecție.

Analiza evidențiază, de asemenea, importanța familiei în procesul de recuperare și reintegrare. Familia poate reprezenta principala sursă de stabilitate pentru militar, însă poate deveni, la rândul său, afectată de consecințele experiențelor trăite în timpul misiunii. Prin urmare, intervenția asistentului social militar trebuie să includă o abordare sistemică, în care familia este considerată beneficiar indirect și partener în procesul de sprijin.

Revista Română de Asistență Socială Militară
Romanian Journal of Military Social Work (RJMSW)
Revue roumaine d'assistance sociale militaire (RRASM)
ISSN: 3120-2179
Vol. 1, Nr. 3, iulie - septembrie 2026
https://rrasm.ro/ redactie@rrasm.ro

Un alt element rezultat din analiza cinematografică este rolul camaraderiei militare. Relațiile dezvoltate între militari în timpul misiunilor reprezintă o resursă importantă de reziliență. Totuși, pierderea acestui cadru după revenirea în mediul civil poate genera dificultăți de adaptare. Acest aspect evidențiază necesitatea dezvoltării unor mecanisme prin care veteranii să își poată menține sentimentul de apartenență și după încheierea carierei militare.

Utilizarea filmului și documentarului ca instrumente educaționale pentru asistenții sociali militari reprezintă o direcție cu potențial important. Materialele cinematografice permit apropierea de experiența subiectivă a militarului și pot contribui la dezvoltarea empatiei profesionale. Totuși, acestea trebuie utilizate critic, ca instrumente complementare, alături de cercetarea științifică, evaluarea profesională și practica de specialitate.

În contextul românesc, experiența militarilor participanți la misiuni internaționale confirmă necesitatea dezvoltării continue a serviciilor de sprijin pentru personalul militar și familiile acestora. Adaptarea modelelor de intervenție la specificul cultural și instituțional național reprezintă o condiție importantă pentru eficiența asistenței sociale militare.

Prin urmare, filmul și documentarul militar nu trebuie privite doar ca forme de reprezentare artistică a războiului, ci și ca resurse pentru cercetare, educație profesională și reflecție asupra modului în care societatea sprijină persoanele care au desfășurat activități militare.

Filmul și documentarul militar reprezintă instrumente valoroase pentru înțelegerea dimensiunii umane a profesiei militare. Prin intermediul poveștilor individuale, acestea permit explorarea unor realități sociale complexe: trauma, pierderea, solidaritatea, familia și reintegrarea.

Pentru asistența socială militară, aceste producții pot constitui resurse educaționale și analitice importante. Ele contribuie la dezvoltarea unei perspective centrate pe persoană și la o mai bună înțelegere a nevoilor militarilor și veteranilor.

Experiența militară nu se încheie odată cu finalizarea unei misiuni sau a carierei. Ea continuă prin modul în care persoana se adaptează, își reconstruiește identitatea și își regăsește locul în familie și societate.

Rolul asistentului social militar este de a sprijini acest proces prin profesionalism, empatie și intervenție bazată pe nevoile reale ale beneficiarului.

Bibliografie

Alpert, J., & Goosenberg Kent, E. (Directors). (2010). *Wartorn: 1861–2010* [Documentary film]. HBO.

Bigelow, K. (Regizor). (2008). *The Hurt Locker* [Film]. Voltage Pictures; Summit Entertainment.

Doca, A. Simona (2026). Experienţa unui veteran român în misiuni internaționale: studiu de caz privind reziliența psihosocială și reintegrarea post-militară. *Revista Română de Asistență Socială Militară, 1*(2). https://doi.org/10.5281/zenodo.20736898

Eastwood, C. (Director). (2014). *American sniper* [Film]. Warner Bros. Pictures.

Edge, D. (Director). (2010). *The wounded platoon* [Documentary film].

Glicken, M. D. (2011). *Social Work in the Military*. Springer Publishing Company.

Hetherington, T., & Junger, S. (Directors). (2010). *Restrepo* [Documentary film]. Outpost Films.

Hoge, C. W. (2010). *Once a Warrior, Always a Warrior: Navigating the Transition from Combat to Home*. Globe Pequot.

Honcu, A. C., (2026). Impactul participării la misiuni internaționale asupra vieții familiale. Studiu de caz asupra unui militar activ din Armata României. *Revista Română de Asistență Socială Militară, 1*(2). https://doi.org/10.5281/zenodo.20811335

Litz, B. T., & Kerig, P. K. (2019). Introduction to the special issue on moral injury. *Journal of Traumatic Stress*, *32*(3), 341–344.

NATO. (2019*). Psychological health and resilience in military personnel.*

Sava, G. I., Sava, M. I. și Bârzan, C. A., (2026). Tulburarea de stres post-traumatic la personalul militar: cadrul clinic, juridic și de asistență socială. *Revista Română de Asistență Socială Militară, 1*(2). https://doi.org/10.5281/zenodo.20801715

Shay, J. (1994). *Achilles in Vietnam: Combat Trauma and the Undoing of Character*. Atheneum.

United Nations (n.d.). *Peacekeeping operations and personnel support resources.* https://peacekeepingresourcehub.un.org/en/training/resources